

Bøger.

En modig Mand. Biskop Hammingtons Liv og Død, fortalt for Ungdommen. Af G. E. Dawson. 3 fortorget Overfættelse ved Pastor J. Bachend. 180 Sider. 3 Omflag 50c.

Smaa Stene til Herrens Hus. 30 Sider. 3 Omflag 10c.

Ugubelighebens tre Artister. Af Pastor C. Wagener. 21 Sider. 3 Omflag 6c.

Folketskole og Børnegubstjeneste. Af G. P. Hansen. Med et Tilæg. 79 Sider. 3 Omflag 20c.

Stiger fra København. Af B. A. Indhold: Indledning — Rullekøberfollene — Høstfollene — Rullekøberfollene — Den skjulte Fattigdom — Den mystiske Lejer. 171 Sider. 3 komponeret Bind \$1.00.

Bed den myrte Flod. En Fortælling fra Armenien. Af D. Alcock. Paa Dansk ved Pastor Matthiesen. 228 Sider. 3 Omflag \$1.00. 3 komponeret Bind \$1.50.

Den ny Præstegaard. Af Elith Pedersen. 300 Sider. 3 Omflag 80c. Fint indbunden \$1.20.

Herren er min Tilflugt! Nogle af Davids Salmer fra Abrahams Oprørs Tid. Af N. E. Hansen. 154 Sider. 3 Omflag 50c.

Spurven og Guds Vilje. En Overvejelse mod Tidens Vantrø. Af Pastor G. Münster. 3 Omfl. 10c.

Missionsbibliotheket. Revideret af Harald Jensen. — 1. Hefte: Aegypten og Mactan. En Levebestigning. 48 Sider. 3 Omflag 20c.

Do. 2. og 3. Hefte: Mme. Zam: 3 Afrikas Indre. Minder fra Samfundetsbestemmelsen. 62 Sider. 3 Omflag 25c.

Do. 4. Hefte: John Eliot, Indianernes Apostel. 16 Sider. 3 Omflag 10c.

Gennem Braadsøerne. Af Gertrud Almqvist. 126 Sider. 3 Omflag 30c. 3 smukt Bind 50c.

Leif Sand — eller Skibgrund. Af Elisabeth Holstein - Holsteinborg. 114 Sider. 3 Omflag 40c.

Naomi eller Jerusalems sidste Dage. Af Mrs. J. B. Webb. 484 Sider. 3 Omflag 80c. Fint indb. \$1.20.

Kristus, vor Konge, og hans Rige. To bibelske Betragtninger af Biskop B. Gylfe. — Samt: Den kristelige Frihed og Kirken af Barb, som opvæder til et evigt Liv. To Prædikener af Pastor Fr. Zuthen. 52 Sider. 3 Omflag 20c.

Den ærnestige Enighed. En Overvejelse til Hjælp mod Tidens Vantrø. Af Past. G. Münster. 22 Sider. 3 Omflag 15c.

Ivan og Esther. En Fortælling fra Jødelivet i Rusland. Af Alice Lang. 3 Omflag 25c. Smukt indbunden 60c.

Sandheden tro. En Fortælling fra Hugonotforfølgelserne. 296 Sider. 3 Omflag 60c. 3 komponeret Bind \$1.00.

Uds paa Vejen. Smaatræk og Fortællinger til Brug for Præster og Søndagskolelærere. 242 Sider. 3 Omflag 80c.

Gennem Brændinge. Af A. Giberne. Overf. fra Engelsk. 3 Omflag 40c. Fint indbunden 75c.

Bibelen er Guds Ord. Af Adolf Laphir. Udgiven af Pastor Storch. 64 Sider. 3 Omfl. 20c.

Det Engles Stin. Fortælling af M. 3 Omflag 50c. 3 komponeret Bind 80c.

De to Brødre. Af M. J. A. Paa Dansk ved Pastor N. P. Madsen. 288 Sider. 3 Omflag 60c. 3 smukt komponeret Bind \$1.00.

Den hellige Krige. Af John Bunyan. Paa Dansk ved N. Th. Jerne. Illustreret af C. Sant. 217 Sider. 3 Omflag 90c. 3 Imp. Bind \$1.70.

Vidnesbyrd om Livet i Kristus. 28 Sider. 3 Omflag 10c.

Guds Rige og Børnene. Tanter om Religionsundervisning i Hjemmet. Af G. P. Hansen. 62 Sider. 3 Omflag 20c.

Danish Publishing House. 1906.

God Fortjeneste.

Mænd og Kvinder i alle danske Arbejde kan tjene godt ved at sælge danske Bøger og Skaffe Abonnenter paa vore Blade. De, som ønsker at arbejde for Udbredelsen af gode danske Bøger og Blade, bedes henvende sig til

DANISH LUTH. PUBL. HOUSE.
BLAIR, NEBR.

manntimer for at lære Forholdene der at kende. Han fandt her nogle af Arbejderne læsende i deres Bibel eller Testamente, spurgte Opfyndmanden, hvad han syntes om disse gode skrifter, og fik til svar: „Det er de pragtligste Bøger, vi har, mere intelligente og nyttige i enhver Henseende end de andre.“ Og ved Gudminerne ved Johannesburg fandt han det samme, at de kristne Arbejdere var de, der opførte sig bedst i Lejren og fik de bedste Studsmaal.

Det vilde være let at forsøge de her fremdragne Vidnesbyrd fra kompetente Dommere over Frugterne af Missionærernes Arbejde. Kun Hensynet til Pladsen forhindrer det. Derfor kan det kun lige nævnes, at der siden i forrige Aar førtes en Forhandling i begge de hollandske Kamre om Missionens Arbejde i Nederlændernes vidtskredte indvortes Besiddelser, hvor man fra alle Sider, Høje og Venstre, Ministre og Deputerede mødtes i at prise den evangeliske Missionens Arbejde som „en sand Velsignelse for disse Ders Befolkning.“ Og Nederlænderne kan tale med derom af en lang og rig Erfaring.

Et Stib til Kronprins Dlav.

Christiana = „Morgenbladet“ fortæller forleden: Vi traf i Gaar Aftes en stout Stabangerlods, der kom lige fra højtidelig Audiens paa Slottet. — Hvad han havde gjort der? Jo, han havde om Formiddagen været der med et Stib til Kronprinsen, og nu havde han været oppe og talt med Dronningen og Prinsessen.

Lods Ole Nefs, saaledes hedder Manden, er 60 Aar gammel. Han har, fortalte han, adskillig Fritid i sin Stilling som Lods, og en Skøn Dag besluttede han at anvende denne Fritid til at lave et Stib til Kronprinsens Kronprins. Han brugte kun Løkketiden; men i Løbet af 6 Maanedes var Studen fiks og færdig, indsat i en Kasse med Glas paa begge Sider og med en Ramme, der er smukt udstaaret og forsynet med en Krongrone, baaren af 2 Løver.

Studen selv er et Værkstib. Den gaar for en fin Sommerbril, der sætter hvide Toppe paa Halsene og giver den en Fart, saa Stumsprøjet staar om Voven. Af Befættningens 15 Mand er 4 bestættede med at gøre Bramsejlene fast; de øvrige staar paa Dækket, hvor man ogsaa ser en Dame. Vorken vører norst Flag under Gaffelen, Kongsflaget paa Mesanmasten, Stander, hvori Ravnene „Dlav“, paa Stortoppen og „Dannebrog“ paa Fortoppen. 4 Maager flyver rundt om Studen, og en Del Maager ghyger paa Halsens omkring. 3 Baggrunden ser man et Fyrtårn, og paa Lødden kommer en Lodstutte op mod Stibet. Det fører norst Flag, og paa Standeren læses Årstallet „1905“. 4 Mand ses paa Rutterens Dæk. Arbejdet er overmaade smukt udført.

Med denne Gave kom Lods Nefs Fredag Aften til Christiania om Bord paa „Kong Dlav“, og den blev Lørdag Eftermiddag baaren op paa Slottet af 2 Matroser fra „Kong Dlav“ i Uniform. Nefs, der fulgte med, blev modtaget i Audiens hos Kongen, som talte længe med ham, spurgte ham nøje ud om hans Arbejde og udvalte sin Beundring for den smukke Stude. Den Løkketiden, hvormed Studen, Rammen etc., var færdig, bad Kongen om at maatte beholde. Den hanger paa en Stift der er staaet i Rammen.

Da Nefs var paa Slottet, var Dronningen og Kronprinsen ude at se, og han fik saaledes ikke Lejlighed til at tale med nogen af dem; men om Eftermiddagen fik han Telefontid om at komme op paa Slottet igen, og da fik han en lang Samtale med Dronningen, medens Kronprinsen foresjete studerede Detaillerne i sit nye Stib.

Lørdag Aften rejste Lods tilbage til Stavanger, meget fornøjet over sin Christianiatur og overmaade begejstret for Norges Kongepar og den lille Kronprins.

Pastor Hsi. En af Nord - Kinas Kristne. En Levebestigning, af Fru Howard Taylor, Missionær i Kina. Overf. af Pastor J. Bachend. Med 16 Billeder. 3 Omflag \$1.20. Indb. \$1.80.

har ogsaa været i Amerika, og den aflagde den 11. Febr. et Besøg hos det første amerikanske Missionsforening, „American Board“ i Boston. Her udvalte Vicetongen over Indien og Tsjiang Tuan Hong sin Glæde over at have kunnet gøre dette Selskabs Missionærer nogle Tjenestetider under de sidste Uroligheder i Kina og fremhævede den Takt, Værdsommelighed og funde Sans, som netop disse Missionærer havde udfoldet. Ved et Festsmaal, der holdtes for Kommissionen i New York, førte ligeledes Tuan Hong Ordet og sagde: „Det er en Glæde at anerkende den Del, som amerikanske Missionærer har haft i at fremme Fremfærdet hos det kinesiske Folk. Det har baaret Vesterlandets Civilisations Lys ind i hver en Krog i Riget. Kinas Opvaagen, som nu synes i Gang, kan i ikke ringe Grad tilskrives Missionærernes Arbejde. For denne Tjeneste skal man ikke finde Kina utaknemmelig.“

Har man givet Missionærerne i Kina Skyld for at have paadraget sig Befolkningens Had — saa er det Anklager af helt modsat Art, der fremføres imod deres Færd i Kolonilandene. Der faar de Skyld for at fortælle de Indfødt og ved den Undervisning, de meddeler dem, at gøre dem fordringsfulde og umedgørlige for de europæiske Kolonist og uvillige til at arbejde for disse. Særlig har dette lydt fra Sydafrika, hvor Forholdet mellem de hvide og de sorte altid har været uenligt, og nu, efter Voertingens Slutning, er bleven meget spændt, saa det træder op til en Rejsning af de sorte, som alt er begyndt i Natal. 3 Aarslængde af disse Uensligheder nedfattede den engelske Regeringskommission for Sydafrika for 3 Aar siden en Kommission af 11 ansete og dygtige Mand i borgerlige Stillinger fra alle de sydafrikanske Kolonier, der stude rejse om og undersøge de Forhold, hvorunder de indfødte levede, og de Veje, ad hvilke Fremgangen maatte søges i Undervisning, praktisk Uddannelse, Arbejde, Velfærd og Indtægt o.s.v. Denne Kommission har gjort et stort Arbejde i 1 1/2 Aar og afgjort Mand af alle Klasser og afgav i Fjor en meget omhyggelig Betænkning, som af Regeringen er lagt frem for Offentligheden i en „blaa Bog“.

Heri udtaler Kommissionen: „For de indfødtes moralske Fremgang er der ingen Paavirkning, der kan maales sig med den religiøse“. Den fastholder, at „Værgningen med det, vi har bannet os til at betragte som Civilisation, i Begyndelsen udøver en demoraliserende Indflydelse paa de indfødte Racer.“ Og „intet rent verdsligt Moralsystem kan modvirke dette“, men „Gaaet om Lovstema af den indfødte Race beror fornemmelig paa dens Antagelse af kristen Tro og Moral.“ „Den første Hovedsag af de missionerende Kirkers Arbejde er at løfte de indfødte.“ Om end „de indfødte Kristne ikke straks helt slipper løs fra de Synder, der hører deres Natur til, taler Vidnesbyrdene bejstemt til Gavn for større moralsk Fremgang hos den kristne Befolkning i Sammenligning med den hedenske“. Kommissionen finder det „ikke praktisk at foreslaa en materiel Understøttelse af Missionsarbejdet aandelige Side, men den anbefaler en fuld Anerkendelse af den Gavn, som Kirkenes Virksomhed har gjort“, og slutter med følgende Resoluition: „1) Kommissionen er overbevist om, at Kristendommen udgør et vigtigt Element i de indfødtes Civilisation og 2) den holder for, at regelmæssig kristelig Religionsundervisning bør meddeles i alle Stoler for indfødte.“

Ved Siden af denne officielle Erklæring er der ogsaa fremkommen personlige Udtalelser fra Medlemmer af Kommissionen, som er af den største Interesse. Saaledes har et fremragende Medlem af Natals lovgivende Forsamling, der var med i Kommissionen, udtalt offentlig, at han, der tidligere ikke havde paakendt Missionens Arbejde, efter de her Erfaringer, han ved den Lejlighed havde indvundet, søgte sig forpligtet til at gøre, hvad han kunde, for at fremhæve det edle og gode Værk, Missionærerne har udrættet i Sydafrika. Han stiller fortællende Missionærernes beundringsværdige Arbejde og fortæller om, at han ved det, han havde set, søgte sig drevet til ogsaa at tage til Kimberleys Dia-

konferens Dagshjs, hvor meget, der tog sig ringe ud, vil vise sig at have haft videre rækkende og dybere gaaende Virkninger, end Mennesker vidste af. Der skal baade god Vilje og aandelig Sans til for at holde Blikket aabent for denne Mulighed i sin Dom om Missionen. Omvendt kan det ogsaa ske, at Villien er alt for „god“ til at tilskrive selv et forfæjlet Missionsarbejde skjulte Virkninger. Helt uden Fordom, gunstigt eller ungunstigt, vil derfor næppe mange findes i deres Syn paa Missionens Virkninger.

Det mere skal man agte paa, naar der fremkommer Vidnesbyrd om Missionens Værd og Virkninger fra Mænd, der er stillede saaledes, at de ser Missionærerne i deres Arbejde og har en virkelig Erfaring om, hvad de udretter og — ikke kan mistænkes for at være forud indtagne for den. Efterhaanden som Sammenligningen med de øverste Lande udvikler sig, træder ogsaa Missionen mere i Forgrunden, og man faar flere paalidelige Vidnesbyrd om, at den taaler at ses paa nært Hold. Fra engelske og amerikanske Statsmænd er lige Udtalelser ikke noget nyt. 3 de Lande betragtes det ikke som Statsmandsbetændt at holde sig fjernt fra kristelig Virksomhed eller at tale ringende om Missionen. Det er bekendt, at „Englands store gamle Mand“, Gladstone, særlig Glæde erfarede, at hans Barnebarn havde meldt sig til Missionskjeneste. Og den saa almindelig beundrede Præsident Roosevelt deltog 1900 som Guvernør for Staten New York i den store Verdensmissionskonferens i New York og fortalte der om, at han i sin Tid i Englands Medfør havde besøgt de Sioux-Indianerne forholdsvis Landstrækninger i Nord Dakota: „Jeg blev der dobbelt saa længe, som jeg havde haft til Hensigt, fordi jeg blev saa interesseret, at jeg gav mig til at gennemse hele Indianerdistriktet for at se særlig, hvad Missionærerne udrettede. Thi det tog ikke lang Tid at opga, at de store Faktorer i Indianernes Læstelse var de Mænd, der lærte Indianerne at leve som kristne Borgere.“

Men vi vil forlade de engelske og amerikanske Statsmænd, af hvem vi kunde anføre mange lignende Udtalelser om Missionens Virkninger i deres egne og i fremmede hedenstede Lande, og gaa lige midt ud i Hedenningverdenen og høre, hvad højtstaende og indsigtsfulde kinesiske Statsmænd siger om Missionærernes Arbejde. Det har jo skjullet være en afgjort Sag, at i Kina i al Fald havde Missionærerne gjort Fortræd. Desværre har vel næppe nogen i København tænkt paa at spørge Huanans ophvte Guvernør, Tuan Fang, derom, da han nylig var her som Medlem af den kinesiske Regeringskommission, der stude undersøge Forholdene i de kristne Stater. Alle var jo indtagne i denne uomtænkede Mand og opfyldte af hans taktsfulde vennefæle Optreden. Men intet Ord hørte man om, hvad han havde gjort for Missionærerne, da han i det urolige Aar 1900 sad som Guvernør i en af Kinas nordlige Provinser Shenxi. Entredronningens Ordre om at myrde Udlandingen lagde han uanset til Side, medens den grusomme Yushien rasede mod Missionærerne i Raboprovinser Shenxi, hvor de fleste Missionsmord forefaldt — ogsaa et Vidnesbyrd om, at den hele Begivenhed ikke var et naturligt Udtryk for det kinesiske Folks Sindelag imod Missionærerne, men anstiftet af den rænsfulde Rejserleder. Men alle de Missionærer, for hvem det lykkedes at slippe ud af Shenxi over til Shenxi, var reddede; thi Tuan Fang tog sig af dem med personlig Opførelse og hjalp dem til videre Flugt ned til Anfen. Da saa Omflaget kom i Kina, blev Tuan Fang fremmet til den meget vigtige Guvernørpost i Indlandsprovinser Hunan, hvis kraftige, selvstændige Befolkning hidtil havde udmærket sig ved sit Fremmedhad og Aar efter Aar havde fordrevet enhver Missionær, som søgte at sætte sig fast der. Og nu arbejder over 50 Missionær i Hunan og har allerede højt ikke saa Hunanerske, og de mødes med Velvilje overalt. Og Guvernøren, Tuan Fang, har i Fjor skænket 2000 Taels (c. 5000 Kr.) til et Missionshospitals i Hovedstaden.

Den kinesiske Regeringskommission

Wittenberg.
Rejsebillede
Af
N. P. Madsen i „Ar. Dgbl.“

Jeg har været der — paa det Sted, hvorfra hans Navn lyser som en Sol i Kirstens og Verdens Historie — i Wittenberg.

Min Bog er fuld af Noter, og du skal faa et Udbyd af dem — nogle Tanter, som de sødtes i de hellige, minderige Haller.

Da jeg sad inde i Luthers og Kåthes gamle hyggelige Dagligstue, sølte jeg noget lignende, som da jeg første Gang sad inde i min Faders Stue, efter at han var død.

Om Luther havde fiddet der — jeg tror, jeg havde taget ham om Halsen og sagt:

„Du store Professor og Doktor, du tætte Guds Stridsmand, Tak for hvad du har været og vil blive for Guds Rike, Tak fordi du gav os den gamle Bibel, det rene Evangelium og de bibelske Sakramenter igen.“ Og saa vilde jeg have sagt, at alt hvad der var i mig, lod mig føle, at jeg var et af hans mange aandelige Børn.

Du smiler. „Der hører mere til — Dogmatikken! —“

„Nej, tør, her i Luthers Dagligstue er ikke Spor af Dogmatik. Svørg Kåthe eller den lille Martin eller Pool eller Elisabeth, eller hvad de nu alle hedder, og de vil svare: „Nej, ma vi være fri for Dogmatik. Her vil vi have Fri, som han er. — Det glade Guds Barn, der spiser og spjoger og leger og læser med Tak for al Naade.“

Her puffere kun Livet, selve Livet i Jesus Kristus, Livet med Frihed fra Trælleaget under Muntelutten og Konnellsret, Livet i Uds og Solstun under Guds straalende Naadehimmel.

Apropos! Tror du for Resten at Kåthe var lutherisk i dogmatisk Forstand — jeg mener saadan i alle enkelste Ting? Burde der egentlig ikke skrives en Doktordisputats om det Spørgsmaal?

Jeg faa mig om i Stuen og i de andre Stuer, der helt eller delvis er bleven bevarede i deres oprindelige Stillelse. Der er fuldt af

han ikke edeligt mangen god Stund for os, saa lille han er, og fat sine smudsige Spor paa mange af vore Minder!

Men sommetider staar jeg stille og gyser — Jeg ser ud over mit kære Fædreland med dets Stove og bugnende Marker, ud over de Tusinde smaa Hjem, hvormellem mit er — og gysrer — jeg hører Høstene i Luften, Suset af deres Stærter. Nord i Aarhus, Nord ved Stibe, Voldtaegt og Drab og Rov og Uterlighed — og hører drufne Mandes Strig, hører de sindsvogede Hyl fra Galeanskallerne, ser Næver knyttede og en samfæls Høb, der hujende jager mod Undergang — og mærker Suset af Høstens Stærter, og saa nær er de mig, at jeg maa bede: „Led mig ikke i Frestelse, men fri mig fra det onde!“

Vi tror ikke, at man kan leve St. Hansstiden og indoptage den i sit Sind med al dens Herlighed uden at føle Vemoden; uden at forstaa de gamle og deres St. Hansstjerne.

Men vil vi være med at tænke Blus — St. Hansblus paa hver Høj i vort Land?

Holger Drachmann spjoger i sin Midsommersang: „Over By, har sin Høst og høret Sogn sine Trolde, dem vil vi fra Livet med Glædesblus holde.“

Det er ikke i denne Forstand, vi tager St. Hansblus — det er ikke saadan, vi mener til at tænke det. Thi det turde blive fmaat med den Glæde til Slutning. Det er ej heller Opfyndningens Blus og lufende Baune, vi tænker paa; men vi tænker paa ham, der sagde: „Jid er jeg kommen at kaste paa Jord; og hvor vilde jeg, at den allerede blusfede“.

Den hellige Jid.

Vi tror, at hvor den tændes, lyser den de onde Magter af Lande. Vi tror ogsaa, at kun den kan lyse rigtig i det, vi har kaldet St. Hansdagsvæmuden.

At den maatte brænde og lyse og varme over Danmark! Lyse fra levende Menigheder, brænde i Menneskehjæter, den hellige Jid, Jesu Kristi Kærlighed!

Wittenberg.
Rejsebillede
Af
N. P. Madsen i „Ar. Dgbl.“

Jeg har været der — paa det Sted, hvorfra hans Navn lyser som en Sol i Kirstens og Verdens Historie — i Wittenberg.

Min Bog er fuld af Noter, og du skal faa et Udbyd af dem — nogle Tanter, som de sødtes i de hellige, minderige Haller.

Da jeg sad inde i Luthers og Kåthes gamle hyggelige Dagligstue, sølte jeg noget lignende, som da jeg første Gang sad inde i min Faders Stue, efter at han var død.

Om Luther havde fiddet der — jeg tror, jeg havde taget ham om Halsen og sagt:

„Du store Professor og Doktor, du tætte Guds Stridsmand, Tak for hvad du har været og vil blive for Guds Rike, Tak fordi du gav os den gamle Bibel, det rene Evangelium og de bibelske Sakramenter igen.“ Og saa vilde jeg have sagt, at alt hvad der var i mig, lod mig føle, at jeg var et af hans mange aandelige Børn.

Du smiler. „Der hører mere til — Dogmatikken! —“

„Nej, tør, her i Luthers Dagligstue er ikke Spor af Dogmatik. Svørg Kåthe eller den lille Martin eller Pool eller Elisabeth, eller hvad de nu alle hedder, og de vil svare: „Nej, ma vi være fri for Dogmatik. Her vil vi have Fri, som han er. — Det glade Guds Barn, der spiser og spjoger og leger og læser med Tak for al Naade.“

Her puffere kun Livet, selve Livet i Jesus Kristus, Livet med Frihed fra Trælleaget under Muntelutten og Konnellsret, Livet i Uds og Solstun under Guds straalende Naadehimmel.

Apropos! Tror du for Resten at Kåthe var lutherisk i dogmatisk Forstand — jeg mener saadan i alle enkelste Ting? Burde der egentlig ikke skrives en Doktordisputats om det Spørgsmaal?

Jeg faa mig om i Stuen og i de andre Stuer, der helt eller delvis er bleven bevarede i deres oprindelige Stillelse. Der er fuldt af

Missionærenes Arbejde for Statsmændenes Domstol.

Af Sognepræst
Wilhelm Sørensen i Husby.

Om Missionen blandt Hedninge og Muhamedanere gælder, som om alt menneskeligt Arbejde, Ordet: Af deres Frugter skal 3 tænde dem. Men det er en Værdimaaler, som set ikke er saa let at anvende, fordi den træder kendt til disse Frugter og Gvne og Villie til at bedømme dem ubildet. Og det er ikke her Mandes Sag. Særlig gælder dette om Missionsarbejdet, hvis Frugter først tilfulde vil blive aabenbare ved